

DITLEV TAMM

Global retskultur

– en indføring i komparativ ret på historisk grundlag

Samfundslitteratur

Ditlev Tamm

Global retskultur – en indføring i komparativ ret på historisk grundlag

1. udgave 2009

Vinder af Lærebogsprisen 2007

© Samfundslitteratur 2009

Grafisk tilrettelæggelse: SL Grafik

Tryk: Narayana Press

Omslag: Imperiet

ISBN: 978-87-593-1364-0

Samfundslitteratur

Rosenørns Allé 9

1970 Frederiksberg C

Tlf: 3815 3880

Fax: 3535 7822

slforlagene@samfundslitteratur.dk

www.samfundslitteratur.dk

På www.samfundslitteratur.dk kan man tilmelde sig forlagets e-nyhedsbrev og let få information om nye udgivelser

Alle rettigheder forbeholdes.

Kopiering fra denne bog må kun finde sted på institutioner, der har indgået aftale med COPY-DAN, og kun inden for de i aftalen nævnte rammer. Undtaget herfra er korte uddrag til anmeldelse.

Indhold

Forord · 9

Indledning · 11

Praktiske oplysninger · 15

Til indføring: Borges og det kinesiske leksikon · 17

1. Om komparativ ret · 19

Nogle grundbegreber · 24

Legal transplants · 24

Retsfamilier · 25

Retlig stil · 26

Funktionalitet · 28

Retskultur, retssystem og retstradition · 29

Retssammenligning og metode · 31

The Rule of law · 32

Pluralisme og anti-eurocentrisme · 32

Litteratur · 33

2. Civil law · 35

Romerretten som grundlag for europæisk ret · 38

Ius commune · 40

Kanonisk ret · 43

Naturretten · 46

En romanistisk og en germanistisk retsfamilie? · 48

Frankrig · 50

Code civil · 52

Retten som system · 58

Udbredelsen af Code civil · 60

Italien · 60

Spanien · 61

Tyskland · 62
Tyske domstole · 67
Østrig · 68
Schweiz · 69
Holland · 69
Østeuropa · 70
Harmonisering og retsenhed · 71
Latinamerika · 72
Brasilien · 76
En nordisk retsfamilie? · 77
Litteratur · 78

3. Rusland · 83

Fra socialistisk ret til russisk ret · 85
Russisk retshistorie · 89
Russisk ret i dag · 93
Litteratur · 96

4. Common law · 97

"The Birth of Common Law" · 99
Writs · 103
Magna Carta · 107
Common law som dommerskabt ret · 108
Equity · 108
Stare decisis · 110
Rule of law · 112
Juridiske autoriteter · 112
Blackstone · 112
Law Reform Act 1873 · 114
Torts: *Donoghue v. Stevenson* · 114
H.L.A. Hart og The Concept of Law · 119
Sammenfatning · 119
USA · 120
Den amerikanske forfatning · 123
Domstolssystemet i USA · 126
Law schools · 128
Landmark decisions · 128

The Marshall Court (1801-1835) · 129
The Taney Court (1836-1864) · 130
Fuller Court (1888-1910) · 131
Warren Court (1954-1969) · 132
Burger Court (1969-1986) · 133
Rhenquist Court (1986-2005) · 135
Forfatning og fortolkning · 137
Litteratur · 139

5. Islamisk ret · 141

Islamisk rets rødder · 143
Muhammed og de første kaliffer · 145
Hadith · 151
Haram og halal · 154
Qadi, mufti, fatwa · 154
Islamisk ret · 156
Moderne islamisk retstænkning · 160
Litteratur · 161

6. Mixed legal systems · 163

Sydafrika · 165
Sydafrikansk ret · 167
Sri Lanka · 170
Litteratur · 170

7. Afrika · 173

Et tredelt Afrika · 173
Sædvaneret · 174
Indflydelse fra fremmed ret · 177
Ægteskab og lobolo · 179
Det nye Afrika · 180
Litteratur · 182

8. Indien · 183

Hinduisme og ret · 187
Vedaer, sutraer og sastraer – Hindu retshistorie · 188
Hinduret som religiøst retssystem · 192

Kolonitiden · 194
Indiens domstolssystem · 199
Litteratur · 201

9. Kina · 203

Konfucianismen · 205
Kinas politiske historie · 207
Li og fa · 210
Kinesiske lovbøger · 211
Traditionel kinesisk retspleje · 213
Kinesisk ret i dag · 215
Kinas forfatning · 217
Konfucianismen i Kina i dag · 221
Litteratur · 223

Afsluttende betragtninger · 225